

"Tek bir semereyle semeredar şecerenin yaratılışındaki subet ve suhulet birdir." cümlesini açıklar mısınız?

Bir meyveyi yaratmakla, çok meyve veren bir ağacı yaratmak, Allah'ın kudretine kolay ve eşittir. Ağacın meyveye nispetle yaratılması daha zor veya daha külfetli değildir. Hatta koca kainatı yaratmakla bir meyveyi yaratmak arasında da fark yoktur. Baharı yaratmakla bir çiçeği yaratmak onun kudretine müsavi ve aynıdır.

Allah'ın kudreti karşısında az çok, büyük küçük, ağır hafif, uzun kısa gibi şeylerin hepsi eşittir. Çok, az gibi, büyük, küçük gibidir. Onun kudretine, bu sayılan arıza ve engeller zorluk ve müşkilat çıkaramaz, hepsi kudretin nazarında müsavi ve aynıdır. Bu manayı akla yaklaştırmak için Üstad Hazretleri altı tane temsil zikreder. Biz bir iki tanesini burada numune olarak verelim.

Birinci Temsil: Muvazene sırrıdır. Çok büyük ve hassas bir terazi düşünelim; iki kefesi var. Bu kefelere dağ da tartar, küçük bir atom zerreciğini de tartar bir mahiyettedir. Önce terazinin iki kefesine aynı ağırlıkta iki dağ koysak, ikisi eşit olduktan sonra, küçük bir dokunmakla dağın biri göğe diğeri zemine iner. Sonra o çok hassas kefelere atom zerreciklerini koysak, terazi yine dengede olur ve dağa sarf ettiğimiz aynı küçük dokunuşu, bu kez de atomlara yapsak, tıpkı dağlarda olduğu gibi, biri göğe diğeri zemine iner. Denge ve terazi sırrı ile aynı dokunuşla dağ ile atom eşitlendi. Dağa daha fazla güç kullanmaya ihtiyaç yoktur. İkisi de müsavidir.

Aynen bu misaldeki gibi bütün mahlukat -büyük, küçük, ağır, hafif fark etmeden- mümkinat terazisindedir. Yani var olmak terazinin bir kefesi, yoklukta kalmak ise terazinin diğeri kefesidir. **Kudret ise** bu dengeyi bozan bir dokunuş hükmündedir. Mesela bir dağ, var ve yok olma noktasında eşittir; bir dokunuşla varlık sahasına çıkar. Bir atom zerreciği de aynı dağ gibi, varlık ve yokluk dengesinde bir dokunuşla varlık kazanır. İkisi de kudret nazarında eşittir. İkisi de bir dokunmak ile var olurlar.

İkinci Temsil: İntizam sırrıdır. Bir usta, büyük ve gerçek bir gemi ile oyuncak bir gemi yapsa ve ikisini de intizam ve sistem ile kolay çalışır bir vaziyete soksa. Yani ikisi de bir düğme ile çalışsa. İkisinin de çalışıp hareket etmesi tek dokunuşla oluyor. Büyük küçük kavramları, gerçek ile oyuncak olma durumu için hiç fark etmez. Bir çocuk bu intizam sırrı ile koca bir gemiyi de, küçük bir oyuncak gemiyi de bir düğmeye dokunmak ile çalıştırır...

Aynen bu misaldeki gibi, Allah kainattaki her şeyin plan ve projesini kader levhası olarak tasarladı ve yaratma kıvamına soktu. Misaldeki gibi, bir dokunmak ile çalışan gemi vaziyetine getirdi. Kudret ise görünmeyen mürekkeple yazılmış yazının üstüne az bir dokunuşla görünmesi gibi, bu tasarlanmış intizamı ve kurulmuş eşyayı bir dokunuşla varlık sahasına çıkarıyor. Büyük ve küçük, ağır ve hafif bu intizam

---

sırrından dolayı Allah'ın kudreti nazarında fark etmiyor. Yani Allah'ın kudreti nazarında bir zerreye ol demesi ile bir güneş sistemine ol demesi arasında fark yoktur.

Üçüncü Temsil: İtaat sırrıdır. Bir orduda bütün askerler, komutanına tam bir itaat içinde olmasından dolayı bir emir ile bir asker de harekete geçer, bin asker de harekete geçer. Ağızdan çıkan komut hepsine aynıdır. Komutan yüz bin askeri bir tarafa alsa, bir askeri de beri tarafa alsa, bir komut verse o komut bir askeri de harekete geçirir, aynı komut yüz bin askeri de harekete geçirir. Zira itaat sırrı her ikisi için de aynıdır. Yüz bin asker için ayrı ve daha güçlü bir komuta ihtiyaç yoktur.

Aynen bunun gibi, her şey Allah'ın kudretine karşı tam bir itaat ve inkıyad içinde olmasından dolayı, bir ile bin onun kudretine nispeten aynıdır. **Güneş büyüklüğüne güvenip itaat zincirinden çıkamaz, zerre de küçüklüğü ile kudretin nazarından saklanamaz.** Hepsinde aynı kanun hükmeder. O kanun ise Allah'ın kudretinin sonsuzluğundan gelen mutlak kolaylık kanunudur. Yani Allah için zorluk ve meşakkat yoktur, bütün kainatı yaratmak ile bir çiçeği yaratmak arasında asla ve kata bir fark yoktur. Her ikisi de aynı kolaylıktadır.

İlgili konuyu Risaledeki yerinden okumak için tıklayınız:

- [Şualar, On Beşinci Şua, El-Hüccetü'z-Zehranın İkinci Makamı.](#)